

KMETOVALLEC.

Glasiło Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Ena številka „Kmetovalca“ vredna 2500 Din. — Izboljšano pridelovanje krompirja. — Strihninov oves proti poljskim mišim. — Gnojnična pumpa. — Preoblaganje trt. — Impregniranje kolja in lesa. — Žveplo v boju proti grozdni plesnobi ali oidiju. — Kaparji na češpljah. — Zakaj in kako belimo sadno drevje. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Književnost. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Kmetijske novice. — Gospodarske stvari. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Ena številka „Kmetovalca“ vredna 2500 Din.

Gotovo bo marsikdo vzkliknil, ko prečita zgornji naslov, ter bo mnenja, da ta človek, ki je to napisal, nima možganov v redu. Ali vendar, dragi čitatelj, ako pazljivo prečitaš naslednje vrstice, se boš prepričal, da naslov članka ni pretiran.

L. 1908. sem zrigolal nanovo 2000 m² ledine za vinograd. Ker se je takrat v splošnem priporočala kot najboljša podlaga Rip. Portalis, sem tudi jaz sadil samo to trtò, tako kakor vsi moji sosedje.

Znano je, da je v mnogih vinogradih po več vrst zemlje in da ljubi vsaka zemlja svojo podlogo, ki na njej dobro uspeva. Tako je bilo tudi v tem primeru. Na prostoru 2000 m² je 1200 m² zemlje, na kateri riparija dobro uspeva, dočim je za 800 m² take zemlje, da je riparija popolnoma odpovedala. Tako sem torej na tem prostoru od l. 1908.—1919. oskrboval 800 trt, ravnotako kakor druge in uspeh? Zastonj je bilo delo in stroški! Tik pred svetovno vojno sem slučajno dobil v roke eno štev. „Kmetovalca“, če se ne motim iz l. 1907., kjer opisuje vinarški strokovnjak, da se naj poskuša, kjer ne uspeva Riparija ali Rupestris, s križankami. Skle-nil sem poskusiti takoj, toda svetovna vojna mi je to preprečila. Po končani vojni sem takoj nanovo prerigolal dotičnih 800 m² in posadil amer. hibride Rip × Rup. Tam, kjer je pred Riparija komaj živo-tarila, uspevajo križanke izborno, in cepljenke rode svoji starosti primerno. Cepljene so le domače sorte, ki bogato rode. Sedaj pa poglejmo stroške, ki so nastali vsled nezadostnega strokovnega znanja. Ako

bi bil eno leto preje naročil „Kmetovalca“, bi se bil tej izgubi lahko izognil. Računajmo, da bi se bilo od l. 1911.—1919. vsako leto lahko na prostoru 800 m² pridelalo povprečno 100 l vina na leto in ako bi računali pri današnji valuti liter samo po 10 K, znaša izpadek v osmih letih 8000 K ali 2000 Din. Sedaj pa preračunajmo še delo za rigolanje, saditev in cep-ljenje v prvič samo s 500 Din, bi znašala vsa izguba samo na tem prostoru 2500 Din, in to samo vsled nezadostnega strokovnega znanja. Takih primerov je pa samo v vinogradništvu zelo veliko. Dobijo se pa še danes ljudje, ki pravijo, da se kmetu ni treba učiti, ali pa, da je škoda 20 Din za „Kmetovalca“. Priznam, da je danes trda za denar, pa vendar če pogledamo, koliko žrtvujejo drugi stanovi za svojo izobrazbo, potem se ne smemo čuditi, da so drugi stanovi na višji stopnji in smo mi kmetje le hlapiči na svoji lastni grudi. Franc Vide, Žvabovo.

Izboljšano pridelovanje krompirja.

(Dalje in konec.)

Saditev krompirja. Obdelovanje in gnojenje.

Krompir sadimo v razdaljo 60 do 62 cm vrsta od vrste, v vrstah samih pa 30 do 32 cm narazen. Čimbolj so vrste narazen, tem gosteje ga sadimo v vrsti in čim gosteje so vrste, tem redkejše. Krompirjev grm mora zavzeti ves odločen mu prostor, mora biti močan in zmožen napraviti obilne kore-nine. Drobnost in slabotno seme ni v stanu tega napraviti. Našim ljudem se krompir smili in se ga boje v zemljo zametavati. Zato sadijo drobne kosčke.

Zato imajo tudi majhen pridelek. Tak krompir je navadno na gosto sajen in, ker mu zemlja ni dovolj rahla in gnojna, požene slabotno cimo in korenine, na katerih se razvija prav malo gomolja. Zato pa proč z beraškim sajenjem krompirja. Tak pridelek bo zopet le beraški. Sadimo rajše manj krompirja, toda dobro seme in dovolj narazen. Kar bomo na gomolju več porabili, to nam bo na pridelku obilo povrnjeno.

Čim dalje bolj se vidi, da sadijo naši kmetovalci krompir za plugom, to je pod brazdo, kar je priporočljivo, ker se na ta način delo hitreje in lažje opravi. Krompir se v vrstah lahko z živino okoplje in osiplje. Okopanje se mora vršiti skladno z raščo krompirja. Prvič le plitvo, drugič globeje in tretjič pred cvetjem, ko krompirjeve grme popolnoma prisujemo. Kakor znano, se krompirja ne sme pregloboko saditi. Le 10 do 15 cm (na lažjih zemljah globlje, na težjih bolj plitvo). Zato je treba, da je njiva že jeseni globoko preorana in pognojena. Ker pa našim kmetovalcem gnoja primanjkuje, gnojijo krompirju navadno šele spomladi. Ko raztrošeni gnoj zaorjejo, sadijo obenem krompir v brazde. Vsled tega pride gomolje na trdo dno brazde, korenine vsled tega ne morejo v tla in krompir trpi. Krompir potrebuje gnojno zemljo, ampak sveži gnoj spomladi mu ne koristi posebno dobro. Krompir postane rad steklast (glažnat) in tudi rajše gnije v mokrih letih. Zato bi storil kmetovalec bolje, ako bi pognojil krompirju z umetnimi gnojili jeseni ali pa z zgodaj spomladi, in sicer vsaj s 100 do 150 kg apnena dušika, tik pred saditvijo pa z 200 do 300 kg superfosfata in ravno toliko kalijeve soli na ha. Posebno za obilo množino kalija v zemlji je krompir hvaležen. Zadnji dve vrsti gnojil potrosimo pred saditvijo in jih zaorjemo ali jih pa raztrosimo na preoranem površju in njivo prebranamo.

Ako je njiva že v jeseni sprašena, potem ni treba spomladi orati. Na taki njivi poravnamo površje z brano ali jo pa posmučemo z lestvijo, na katero damo desko in se pustimo po njivi voziti. Drugod imajo zato posebne „njivske obličice“, sestavljene iz 3 do 4 vzporedno drug za drugim ležečih in 2 do 3 m dolgih tramičev. Na tako zravnanim površju razčrtamo njivo na razdaljo brazd in napravimo jarke s pomočjo osipalnika. V te jarke sadimo krompir in ga zasujemo z brano ali pa z obličem, s tem da ga vlečemo čez vrste. Krompir, ki ga tako zagrnemo, se priporoča še z valjarjem povaljati, da se bolje sprime z zemljo. Tako zasajen krompir začne hitro poganjati, leži v rahli zemlji in napravi obilo korenin, ki so predvsem važne za bodoči pridelek.

Ko pribode krompir iz zemlje, se priporoča, da povaljano površje z brano zrahljamo, da krompir lažje izide.

Odbiranje semenskih rastlin.

Med raščo je treba krompir dobro opazovati, posebno če se hočemo zanaprej preskrbeti z dobrim krompirjevim semenom. Kakor sem omenil, sadimo pri nas krompir, ki ga glede lastnosti navadno premalo razločujemo in premalo poznamo. Na rastočem krompirju lahko opazujemo, kako različen je krompir v svojih lastnostih, vidimo, da je nekateri krompir že suh, ko je drugi še zelen, da ima ta grm šibka stebila, drugi pa močna, da je en krompir proti

bolezni bolj odporen kakor drugi itd., itd. Ako hočemo v bodoče imeti krompir boljših lastnosti, potem je treba, da zaznamujemo s količki vse zdrave grmiče, ki kažejo najboljše lastnosti, že na njivi, preden ga spravljamo. Pri izkopaivanju odberemo potem gomolje takih grmov posebej in ločimo to gomolje zopet po množini pridelka. Le krompir od takih grmičev je dober za razmnoževanje, ki so najbolj razviti, ki ostanejo zdravi in ki nam dajo največ pridelka. Vsako seme in vsak krompir ima v sebi skrite podedovane lastnosti, ki jih vedno prenaša na svoj zarod. To so enaki pojavi kakor pri živinoreji. In vendar tudi na ta način ne bomo mogli krompirja zelo dolgo razmnoževati. Čez daljšo dobo let se vsak krompir izprevrže in je treba poseči zopet po kakih drugi novi sorti. Če bi hoteli sami izgojiti novo vrsto krompirja, bi ga morali izgojiti naravnost z razmnoževanjem iz semena krompirjeve rastline, torej ne iz gomolja. O tem pa prihodnjič.

Fr. Malásek, Grm.

Strihninov oves proti poljskim mišim.

Med sredstvi, ki jih uporabljamo za uničevanje poljskih miši, se danes močno hvali strihninov oves, t. j. oves, ki ga obdelamo s strihninom in na ta način izpremenimo v močan strup za miši.

Strihninov oves pripravljamo na sledeči način:

50 kg ophanega (izlučenega) ovsata natresemo v leseno korito. Nato ga polijemo z 20 litri vroče vode, v kateri smo raztopili 500 gramov strihnina in dodali pol grama fuksina, da oves pordeči. Tako obdelan oves je dodobrega premešati vsake dve uri z lesenim drogom ali z lesenim lopaticom, dokler ne popije oves vse raztopine strihnina, kar poznamo na tem, da ne ostane na dnu posode prav nič tekočine. Tako namočen oves je razgrniti na kakem suhem prostoru (podu, podstrešju), da se popolnoma posuši. Sušenje lahko pospešimo s tem, da oves večkrat premešamo z lesenimi grabljami. Ko se tako pripravljen strihninov oves posuši, je dober za uporabo.

Sedaj v zgodnji spomladi je čas, da uničujemo miši s strihninovim ovsem, in sicer ob suhem, solničnem vremenu v dopoldanskih urah. Ob oblačnem in deževnem vremenu ostajajo miši rade v svojih gnezdih.

V vsako živo luknjo vtaknemo po 3 do 4 zrnja strihninovega ovsata, in sicer s pomočjo male lesene žlice, da ga ne izda duh po človeku, ki bi odvrčal miši od zastrupljenega ovsata. Žive luknje dobimo, če vse mišje luknje par dni prej rahlo zatlačimo in počakamo, da se potem nanovo odpro.

Po številu živih lukenj oziroma po količini ovsata, ki je potrebna na 100 štirjaških metrih (1 ar), lahko sklepamo, koliko ovsata bo treba za cele njive in druga zemljišča.

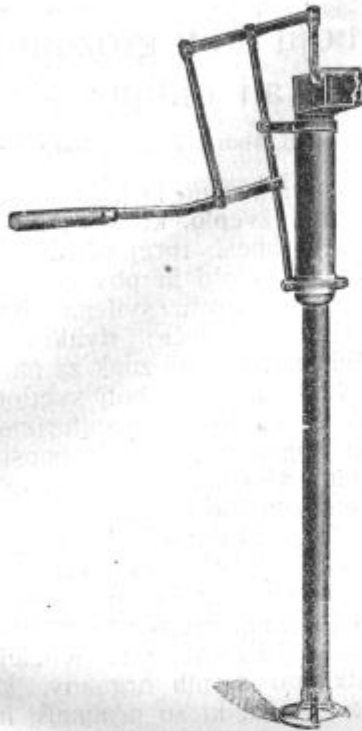
Na ta način pripravljen strihninov oves vsebuje **10 odstotkov strihnina**, t. j. tisto množino, ki poljske miši zastrupi, ki pa ne škoduje večjim živalim, kakor so kokoši, jerebice ali zajci.

Če nimamo ophanega ovsata, si lahko pomagamo pri nas tudi z zdrobljeno in zvejano turščico ali pa z ophanom ajdo ali kašo.

Gnojnična pumpa.

Med orodje, ki je potrebno na vsaki kmetiji, spada tudi gnojnična pumpa ali sesalka. Žal, da je ta važna priprava še tako malo razširjena med našim ljudstvom. To je očiten dokaz, da je naše kmetijstvo še močno zaostalo za drugimi kraji. Tudi pri nas bi lahko velike množine gnojnice obrnili za zboljšanje travništva in drugih pridelkov, ki odhajajo danes neizrabljene z naših kmetij in se izgubljajo v ogromnih vrednostih v bližnje vode in nižje zemeljske plasti.

Pod. 11. Gnojnična pumpa „Monachia“.

Gnojnična pumpa v zvezi z gnojnično jamo se nam hitreje izplačata kakor marsikatera druga gospodarska naprava. Večkrat se je na to že opozarjalo v „Kmetovalcu“, toda le z malim uspehom. Silno počasi se širi zmisel za take gospodarske potrebe, dasi ne more biti nobenega dvoma, da bodo gnojnične pumpe sčasoma tudi pri nas prodrle. Škoda le za vso to zamudo in izgubo časa, ki jo sedaj trpimo. V Švici ne najdemo nobene kmetije, ki ne bi imela gnojnične jame in pumpe, pa so tudi tam majhne kmetije. Vsak kmetovalec jo ima in jo skrbno rabi in shranjuje.

Danes se dobe v trgovini pumpe različnega sistema ali sestava. Med novejšimi pumpami se hvali za razmere manjšega posestnika gnojnična pumpa „Monachia“ (kar pomeni po naše „Monakovo“, glavno mesto Bavarske). Ta pumpa se dobi tudi pri naši Kmetijski družbi (glej inseratno polo). Pumpa je iz močno pocinkane železne pločevine, zvarjene v enem kosu. Odlikuje se po tem, da ima široko sesalno cev in velike zaklopnice, vsled česar hitro dela in se ne maši. Pumpa je lahka, kar je za prenašanje velikega pomena. Pod. 11. nam kaže sestavo te pumpe.

Preoblaganje trt.

Da je vinski pridelek zelo odvisen tudi od pravilne rezatve v spomladi, o tem ne bom razmotrival, ker je to že vsak količkaj razumen vinogradnik v svojem vinogradu sam preizkusil. Vkljub temu pa še mnogi ne polagajo na pravilno spomladansko rezatev tiste važnosti, ki jo trtje zahteva, in prepustčajo režnjo neizkušeni ljudem, večkrat celo nevednim otrokom in ženskam, ki režejo tjavendan, vse po enem kopitu.

Pomisliti treba, da pri spomladanski režnji ne režemo trt le za tisto leto, marveč tudi že za drugo leto. Osobito velja to pri prav mladih in pri prav starih trtah, ki že hirajo in katere treba prihodnje leto morda znižati ali jih pomladiti. V ta namen je treba trto že v prejšnji spomladi primerno pripraviti s tem, da je ne preobložimo z dolgimi napnenci (previjači, locni, šparoni), marveč da jo obrežemo kolikor mogoče na kratko, da preveč ne oslabi in da se zamorejo močnejše razviti nižje na starem lesu puščeni ali narezani „pomlajevalni“ čepi (rezniki, palci) 1—3 očes.

Kakor pa ni pravilna spomladna rezatev sploh vseh trt na kratke palce 2—3 očes in brez šparonov, tako tudi ni pravilna rezatev le na šparone ali pa da puščamo eni trti preveč šparonov, kajti to bi trto jako slabilo, tako da bi vsled tega zastala v rasti že v poletju; tudi grozdje bi se slabo razvilo in bi tudi slabeje dozorilo, ker bi ne imelo zadosti hrane in dovolj solnčne svetlobe.

Tako ni pravilno, če režemo leto za letom na dolge šparone na pr. kraljevino, rizling, beli burgundec, silvanec, zeleni veltlinec ter portugalko in kavščino, marveč moramo to režnjo razmerno menjavati, dočim bi pri zlahntinah ali španjoli (plemenkah), tramincu, rulandcu, črnemu burgundcu, zgodnje rdečem, odnosno rdečebelim veltlincu, plavcu in temu enakih močno rastočih domačih trtah taka režnja ne škodovala. Nasprotno je dolga režnja ravno pri tramincu, rulandcu in črnem burgundcu, ki napravljajo majhne grozdičke, zaradi večje roditve celo na mestu.

Pravilna rezatev se mora torej usmeriti po starosti, sorti, rasti in vzgoji sploh. To velja seveda le za vzgojo trt v skupnem vinogradu, ne pa na brajdah, latnikih in špalirjih. Močno pa obložimo zadnja leta tako trtje, ki ga nameravamo v kratkem popolnoma izsekati. Torej pred zopetno obnovitvijo dotičnega vinograda, da se trta na ta način popolnoma izčrpa, t. j. da zarodi kolikor sploh more.

Kratka režnja je v toliko boljša, ker se grozdje pri kratki režnji bolje in lepše razvija ter bolje dozori in vsled tega slajše postane, kar vpliva seveda tudi na dobroto vina. Pri dolgi režnji pridelamo več, zato pa slabejše vino. Pri kratki režnji prihranimo tudi na kolju, na poletnem mandanju (čiščenju, privezovanju, skrajšanju) ter na škropivu.

Kdor je svoj vinograd že obrezal, popravi lahko storjene napake sedaj ob koltvi in vežnji s tem, da skrajša ali da odstrani predolge oziroma odvišne šparone. Oni pa, ki spomladansko režnjo še izvršujejo, naj previdno ravnajo po tu navedenem navodilu, da si ohranijo svoje trtje dalje časa v dobrem stanju. Staro trtje je pričelo ponekod vidno pešati in zato ga je treba njihovemu stanju primerno gojiti in negovati.

Fr. Gombač.

Impregniranje kolja in lesa.

Veliko izdatkov povzroča vinogradniku letna nabava kolja za vinograd. Leto za letom je kolje dražje in težko ga je dobiti. Dobro kolje iz kostanjevega, hrastovega ali akacijevega lesa traja sicer več let, je pa temu primerno dražje. Navadno kolje iz mehkega lesa pa segnije v teku enega ali dveh let. Vendar pa se da trpežnost kolja znatno zboljšati, ako kolje **impregniramo**.

Impregniranje kolja ozir. lesa sploh obstoji v tem, da namažemo ali napojimo les s kako snovjo, ki je toliko strupena, da uničuje gnilobne glivice, katere sicer les razkrajajo, ali pa, ki jim zabranjuje dostop do lesa. Takih snovi je znana cela vrsta, niso pa vse enako porabne pa tudi delo z njimi ni vselej lahko izvedljivo.

Najbolj znano je obžiganje kolov, in sicer spodnjega dela, ki pride v zemljo in še kakega pol metra nad zemljo, kajti znano je, da segnije kol najrajše tik zemlje. Obžiganje samo pa dosti ne koristi, zato je veliko bolje, da obžgan kol, dokler je še vroč, namažemo s toplim katranom ali karbolinejem. Še boljše pa je, da kolje v karbolineju ali katranu dlje časa namakamo ali pa — še boljše — kuhamo. Pri tem je treba previdnosti, ker sta tako katran kot karbolinej lahko gorljivi snovi. Kolje, ozir. les, ki ga tako impregniramo, mora pa biti suh, ker moker les mastnega karbolineja ne pije. Po impregniranju se mora kolje dobro posušiti, ker drugače karbolinej trto lahko opali. Zato moramo impregnirati kolje vsaj 4—6 tednov prej, preden ga rabimo.

Drugi način, ki se priporoča zlasti za impregniranje še **svežega kolja**, je namakanje v 5 odstotni raztopini modre galice.

Sveže obeljeno kolje postavimo v kad, ki je vsaj en meter globoka in nalijemo do vrha vode, v kateri smo poprej raztopili 5 kg modre galice na sto litrov vode. Kolje mora v tej raztopini stati vsaj teden dni in 80 cm globoko. Zato je treba, da se galične raztopine vsak dan toliko prilije, kolikor je je kolje popilo. Nato se kolje izvzame in se mora dobro posušiti in šele po preteku kakih 14 dni rabiti. Tudi namakanje kolja v apneni vodi in mazanje z žveplovo kislino se dobro obnese. Kolje namakamo najprej teden dni v apneni vodi, nato ga pa namažemo ali namočimo v stanjšani žvepleni kislini. Ako se kol apnene vode dobro napoji, se vsled vpliva žveplene kisline pretvori apno v mavec in namočeni del kola takorekoč okameni. Pred uporabo mora kolje dobro osahniti.

Za **mazanje** lesa, ki je izpostavljen vplivu ozračja, se priporočajo različna sredstva. Poleg že imenovanih sredstev se priporoča mazati les z zmesjo mleka in cementa. To je zelo dobro sredstvo za mazanje **nepooblanega lesa** za ograje, za odre iz lestev (za špalirje) in podobno.

Najboljši, sveži portlandcement se z mlekom na kamnu tako razmeša (raztre), kakor se meša oljnata barva s firnežem, in sicer toliko, da postane zmes tako gosta kakor je navadno oljnata barva. Potem se s tem namaže nepooblan les, na katerem se ta masa dobro prime in ga napravi zelo trpežnega. Najbolje je, da mazanje še enkrat ponovimo.

Za boljši, uglajeni les se priporoča masa, ki si jo pripravimo iz 50 delov sodarske (pivovarske)

smole, 40 delov plavljene krede, 30 delov (po potrebi manj ali več) ostrega, finega peska, 6—8 delov lanenega olja, 1 dela minija in 1 dela žveplene kisline (olean).

Smola, kredo, pesek in laneno olje se v železnem kotlu na ognju raztopi, potem se pa dodenejo ostala sredstva. Kadar smo vse dobro premešali, namažemo suh les še s toplo raztopino. Ako bi bila zmes pregosta, jo razredčimo z lanenim oljem. Maža se na lesu hitro posuši in napravi na njem kot kamen trdo nepremočljivo prevleko.

B. Skalicky, Grm.

Žveplo v boju proti grozdnii plesnobi ali oidiju.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

Že zdavno preizkušeno in najzanesljivejše sredstvo proti oidiju je **žveplo**, ki mora biti popolnoma čisto, brez tujih primesi, torej očiščeno (ali rafinirano), najdrobneje zmleto in povrh presejano (ali ventilirano) skozi najtanjša svilena sita; kvaliteto žvepla označujemo sledeče: **dvakrat rafinirano, zmleto in ventilirano**. Zunanji znak za največjo drobnost čistega žvepla je njega bolj svetlorumenkasta barva in se določa z normalnim sulfurimetrom (žveplomerom), po kojem naj ima drobnost 85 do 90 šanslovih stopinj (^o Chancel), nikoli pa ne izpod 70° Ch; v prometu in torej v rabi pa je največ žveplene moke s samo 30 do 40° Ch in pa manj vrednega sublimiranega žvepla; zato toliko neuspehov. Obe vrsti sta mnogo cenejši. Takoimenovani žveplov cvet (sublimirano žveplo) ni za rabo, ker so njega posamezni delci okrogli ter debelejši in se ne oprijemajo zadostno trsnih organov, kakor delci tanko zmletega žvepla, ki so drobnejši in robkasti.

Ni napačno, marveč je mnogokrat dobro, ako žveplamo prvič celo pred prvim škropljenjem proti peronospori. Vendar pa naj si žveplanje in škropljenje, odnosno obratno, ne sledita kar hitro, neposredno drug drugemu, ker se žveplo potem najlaže kemijski spaja z bakrom v žveplobaker, ki povzroča na trti osmod, značilne večje ali manjše črne lise, ki ovirajo asimilacijo. Prehitro škropljenje po žveplanju pa ima še to slabo posledico, da žveplov prah speremo; zato mnogi najprej škropijo in šele potem žveplajo.

Najugodnejše vreme za žveplanje je, ako je nevetrovno, suho, toplo in brez rose. Vendar pa po **Kulischu** žveplo tudi še učinkuje, če se je puhalo po nekoliko mokrem ali rosnem trsju, če je le dovolj solnčno.

Kako žveplo učinkuje, pravzaprav še ni nesporno. Mehanično, kakor so nekateri trdili, gotovo ne, ker bi potem bil dober vsak drug, n. pr. cestni prah. Zelo verjetno je, da učinkujejo žveplovii plini, ki nastajajo zaradi oksidacije žvepla ob solnčni toploti in ki jih vohamo v požveplanem vinogradu, predvsem žveplov dvokis. Zopet drugi domnevajo, a je malo verjetno, da je tvorba žveplovega vodikovca učinkovita; istotako, da je izhlapevajoče žveplo učinkoviti činitelj, ker je učinek pri temperaturi nad 30° C največji. V najnovejšem času je znanstvenik **Muth** mnenja, da morijo glivico elektroni, ki izžarevajo iz žvepla.

Razna nadomestila za žvepleno moko v obliki praškov, kakor **oidal**, **kuziza** brez arzena ali z arzenom — hkrati proti peronospori ali tudi proti živalskim škodljivcem — in v obliki škropiv, n. pr. razni izdelki koloidalnega žvepla z imeni **sulfarol**, **sulikul** in **kozan** („Cosan“), potem žveplenoapnena brozga, solbar in nekatera druga nadomestila za žveplenoapneno brozgo v trdni obliki so deloma še premalo preizkušena, ali pa niso samazase dovolj učinkovita. Le-to velja tudi za sulikul, ki se v novejšem času zelo priporoča. S poizkusi se je dognal dovoljen učinek 0.25 (ena četrtnina) do 0.5 (ena polovica) odstotka brozge ali raztopine sulikola pred cvetenjem in najmanj 0.25% brozge sulikola po cvetenju, ko se še morejo dobro pobrizgati vsi zeleni organi trte, predvsem tudi kabrniki ali grozdiči, pozneje pa ne več; praktično se uporablja to sredstvo kot mešanica z bakrenoapneno brozgo, torej za istočasno pokončevanje oidija in peronospore. Uporaba raztopine samega sulikola, ki se dobiva v stekleničicah, je pa tudi predraga zaradi vode, ki je v goricah navadno zelo primanjkuje.

Žveplenoapnena brozga se rabi navadno v zimskem času (preventivno), pozneje pa trto kaj rada ožje in se ne more kar splošno priporočati.

Znan je tudi žveplov preparat „**saloidin**“ (natrijev thiosulfat) zlasti izza svetovne vojne kot nadomestilo za žveplovo moko. Ta tvarina je žveplo vsebujoča sol, ki se na zraku tudi ob bolj nizki temperaturi in oblačnem vremenu razkrajja, uničuje oidij. Rabi se praktično pri prvem in drugem škropljenju (pred cvetenjem in po cvetenju) skupno z galičnoapneno brozgo, ki se najpreje pripravi samazase ter se ji doda malce več apna, kot je sicer potrebno; takoj potem se raztopi v 100 l bordleške brozge $\frac{3}{4}$ do 1 kg saloidina v pripravi košarici nad dotično posodo ter se vlija nanj brozgo s korcem, da se brž raztopi.

Iz vsega je razvidno, da je žveplo v boju proti oidiju, kakor modra galica in bosnapasta proti peronospori, doslej še vedno na prvem mestu.

Žvepla rabimo v **naših** razmerah povprečno samo polovico letne količine modre galice, torej nekako **50 kg na 1 ha**. Za trikratno žveplanje 1 ha vinograda je potrebno žveplove moke in dnin:

žveplanje	žveplo	dnine
I.	12 kg	1½ delavca
II.	18 „	2½ „
III.	15 „	2 „

skupaj . . . 45 kg   6 delavcev

Dobro delo in dobri žveplalniki žveplanje pomenjujejo.

Svetovnoznan specialna tvornica žveplalnikov je **C. Platz**, Ludwigshafen ob Renu. Priporočajo tudi **Flickov žveplalnik**, ki ga izdeluje tvrdka **Maks Ussar**, Maribor, Gregorčičeva ulica 17. Drugi domači žveplalniki se žal še nikakor ne morejo kosati z najboljšimi tujimi fabrikati.

Kaparji na češpljah.

Najbolj žalostno sliko okoli naših gospodarskih poslopij nam nudijo naše češplje oziroma slivnjaki; vse je zapuščeno in zanemarjeno, tako da se Bog

usmili. Na prvi pogled človek res ne ve, ali je sploh še kaj živega v njih, ali je vse suho. Vkljub vidni opasnosti, ki preti našim češpljam, se dobe pa redki gospodarji, ki uvidevajo te nevarnosti in ki svoje drevje vsaj za silo snažijo in negujejo.

Že v jeseni na listju, a tembolj sedaj pozimi opazujemo na vejah in brstih črnosajasto prašno prevleko. Češplje izgledajo bolehné in starikave. Šele od blizu opazimo tudi svetlorjave bunkice na vejah, pod katerimi se skrivajo ličinke in jajca uši, takozvanih „**kaparjev**“.

Kapar prezimi pod pokritimi kopicami kot ličinka ali pa tudi kot jajce. Spomladi se zalega razleze, deloma na listje, večinoma se pa stalno naseli na mladem lubju, kjer si napravijo bradavicam podobna skrivališča; tu se zajedo v kožo ter srkajo neumorno sok iz staničevja. Kot stalna in nič manj opasnejša spremljevalka sledi kaparjem tudi bolezen „**sajavost**“ imenovana. Kaparji izločujejo namreč sladko vlečljivo in medu podobno tekočino. Na tej se naselijo in zaredijo sajaste glivice, ki prevlečejo listje in ostale dele drevesa s črnim prahom. Ta površna kožna bolezen škoduje češpljam posredno s tem, da zamaši vse luknjice na lubju. Drevo ne more dihati skozi lub, in vsled izgube soka po kaparjih, zaostane v rasti, postane starikavo ter se sčasoma tudi posuši.

Kaparji in po njih povročena bolezen sajavost so najopasnejši sovražniki naših češpelj. Ker se kaparji neizmerno hitro razmnožujejo, smo prisiljeni, da zatiramo ta mrčes z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago; drugače nam bodo uničili v par letih vse češplje.

Kaparje zatiramo na sledeči način:

1. **Očistimo češplje, mahu, lišaja in stare skorje ter odstranimo na njih vse suhe, pokvarjene in polomljene veje; vse to moramo skrbno sežgati.**

2. **Razredčimo vse pregosto vejevje v kroni, zlasti ono, ki se drgne in križa.** Odstranimo tudi slednjič vse vodene poganjke (roparje) na deblu in izrastke iz korenin.

3. **Poškropimo češplje z 8% raztopino „Arborina“**, ki se dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani v steklenici po 1 in $\frac{1}{2}$ kg po 25 Din in ročkah po 3 in $\frac{1}{2}$ kg po 70 Din. Namesto, da poškropimo, lahko tudi namažemo.

Najprikladnejši čas za škropljenje češpelj proti kaparju je koncem februarja ali začetkom marca. Na splošno se škropi drevje 2—3 tedne prej nego začne poganjati.

Izborno sredstvo proti tej golazni pa je tudi **petrolejeva raztopina (emulzija)**, kateri si lahko sami napravimo. Vzeti je $\frac{1}{4}$ kg mila, ki ga razkuhamo v 4 l vode in tej kuhi primešamo 7 in $\frac{1}{2}$ litra petroleja. Nastalo zmes moramo dobro pretepsti in premešati z brezovo metlico, in sicer toliko časa, dokler ne izginejo zadnje mastne kapljice na vrhu. To raztopino (emulzijo) lahko hranimo po več mesecev v dobro zaprti posodi na hladnem in temnem prostoru. **Za škropljenje je vzeti en del te zmesi na 10 delov vode** (1 in $\frac{1}{2}$ litra emulzije na en škaaf vode); pri mešanju je dobro, če uporabljamo gorko vodo, da se to sredstvo čimpreje razredči.

Okr. ekonom **Fr. Kafof**, Novo mesto.

Zakaj in kako belimo sadno drevje.

Mazanje sadnega drevja je pri nas čimdalje bolj v navadi, kar moramo pozdravljati. Samo mnogi sadjarji si niso na jasnem zakaj pravzaprav belimo drevje. Nekateri mislijo, da s tem zatrejo mah in lišaj, in obenem odvrčajo zajca, zlasti če so primešali apnenemu beležu nekaj krvi ali gnojnice, pepela ali karbolineja. Mnogi pa se zopet za razne primesi ne brigajo, ampak pobelijo kratkomalo debela do gotove višine z apnenim beležem.

Jasno je, da se morajo debela že v mladosti negovati; potem naj si bodo lesnike, prinešene iz hoste ali pa iz drevesnic nakupljeno drevje. **Vse mlado drevje se mora v mladosti pobeleti!** Če pomislimo, da je zraslo to drevje (lesnike v gozdu in drevesca v drevesnici večinoma v zavetju in senci, je pač naravno, da taka drevca, **prenešana na proste in prosojne lege, morajo močno trpeti ne samo vsled mraza (pozebe), ampak tudi vsled hude vročine ali vsled opeklina**, ki jih pogosto zamenjamo z ozeblinami ali z zmrzlinškimi ploščami. Te opeklina nastanejo na deblu in na vejah spomladi in tekome poletja v hudi vročini, ko solnce pripeka.

Mazanje drevje proti zajcu, in naj ga mažemo s tem ali onim sredstvom, pa ni zanesljivo, ker odvrča zajca le toliko časa, dokler se taka maža ne izduši.

Pri napravi zmesi za mazanje drevja naj se **apnenemu beležu doda ali nekoliko ilovice ali pepela, še boljše nekoliko Arborina**, toliko da bela barva nekoliko porjavi. S tem naj se namaže ne samo po deblih, ampak tudi po glavnih vejah, kolikor visoko moremo pač doseči.

Okr. ekonom Fr. Kafol, Novo mesto.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 18. Moje vrtnice - plezalke mi hoče uničiti mrčes. Ne opazim pa na njih drugega kakor mravlje, ki lezejo po stebelu gorlindoli, medtem ko se na vršičkih nabirajo nekeke uši. **Kako uničim listne uši na vrtnicah?** (F. O. v M.)

Odgovor: Škoda na vrtnicah ne napravljajo mravlje, ampak listne uši, ki srkajo sok iz rastlin, vsled česar posebno mladi poganjki opešajo in se sčasoma posuše. Najpreje morate odpraviti listne uši, potem bodo mravlje sameodsebe izginile. Listne uši uničujemo s tobaknim izvlečkom ali pa s tobakovo vodo, s katero škropimo vrtnice, oziroma namažemo napadene dele rastlin. Galica in žveplo ne pomagata mnogo, ker ne moreta pokončevati teh škodljivcev. L.

Vprašanje 19. Moj jabolčnik iz leta 1922. je bil že trikrat pretočen, pa je še vedno ostal čist, dober in piten. Ko sem ga pa letos januarja četrtič pretočil, je postal črn. Rad bi zvedel za vzrok, zakaj je izpremenil barvo. **Kako zdravim počrnel jabolčnik?** (M. S. v M.)

Poškodbe po opeklinah na sadnem drevju, ki bi jih povzročila pri nas huda vročina, nam niso znane. Utegnile bi se pripetiti morda v gorkejših krajih in v vročem poletju. Prosimo, če bi znael kake podatke o tem napisati, kdor je doživel sam take pojave in poškodbe pri svojem drevju, naj nam jih dopošlje. Ured.

Odgovor: Sadjevec počrni tedaj, če ima preveč železa in čreslovine pa premalo kisline in če pride v dotiko z zrakom. Če je Vaš jabolčnik pri pretakanju prišel v dotiko z železom, ga je jabolčna kislina raztopila in se z njim spojila v železni okisec; ta se pa v dotiki z zrakom spoji z zračnim kisikom in tako nastane železni okis. Ako sedaj manjka kisline, se železni okis zveže s čreslovino v čreslovokisli železni okis. Ta spojina, ki ji navadno pravimo črnilo, se razleze po vsem in ga več ali manj počrni. Če je pa v vinu dovolj proste sadne kisline, ne more izlepa počrneti, ker kislina veže železni okis, da se ne more spojiti s čreslovino. Zadostna kislina je prav zanesljivo sredstvo, da sadjevec ne počrni. Vaš jabolčnik lahko popravite na ta način, da raztopite na vsakih 100 litrov 10 do 20 gramov vinske kisline, ki jo dobite v vsaki drogeriji, ali pa zmešate ta jabolčnik s kakim kislim sadjevcem. Lahko pa odpravite to napako tudi na ta način, da ga še enkrat pretočite skozi sito, da pride čim več z zrakom v dotiko. Jabolčnik Vam bo še bolj počrnel, toda čez nekaj časa se bo učistil sam po sebi. Če ga potem še prečistite z želatino, bo postalo popolnoma stanovitno. Tudi samo čiščenje z želatino zadostuje za navadne potrebe. L.

Vprašanje 20. Imam večjo množino suhih in tudi svežih kož od domačih zajcev. Prosim za navodilo, kako se kožice udelajo, da postanejo mehke kakor jerhovina in da dlake ne izpadajo? Kdaj se mora zajce zaklati, da postane kožuh uporaben? **Kako ustrojim kože kuncev?** (F. M. v M.)

Odgovor: Kože kuncev, ki jih hočemo pripraviti za kožuhovino, morajo imeti gosto dlako in biti resati. Taki so pa samo zimski kožuh, iz katerih dlake tako lahko ne izpadajo. Vsled tega je najbolje zaklati kunce decembra ali januarja meseca, ko imajo najgostejšo dlako. V času, ko menjavajo dlako, je njih kožuh brez vrednosti. Za strojenje kože je treba precej vaje, kakor jo ima krznar, kajti kdor ni temu več, bo kožo preje pokvaril kakor pa ustrojil. Ustrojitev ima namen ohraniti kožo in korenine dlak pred razkrojevanjem in pokvaro. Poznamo mnogo načinov strojitve, ki se ravnajo po namenu, ki ga hočemo doseči s kožo. Najpreprostejši je oni z galunom in s kuhinjsko soljo, ki se najbolj uporablja pri strojitvi zajčjih kož. To delo pa rajše prepustite krznarju (ne strojarju ali irharju), ki ima toliko izvežbanosti, da kože res dobro ustroji. Strojenje kož doma se ne priporoča. L.

Vprašanje 21. Ob setvi ječmena mu nameravam pognojiti razen s hlevskim gnojem še z rudninskim superfosfatom. Ali je priporočljivo gnojiti ječmenu s superfosfatom? (I. B. v R.)

Odgovor: Ječmen je rastlina, ki ima le kratko dobo rasti, vsled tega ji moramo nuditi rastlinska hranila v taki obliki, da jih lahko takoj uporablja. Fosfatna gnojila delujejo predvsem na razvoj semena, vsled česar so posebno priporočljiva za žitarice. Izmed te vrste gnojil učinkuje najhitreje superfosfat, ki ima fosforno kislino v lahko raztopni obliki, vsled česar hitro pomaga rastlini. Če hočete torej imeti zanesljiv uspeh gnojenja z umetnimi gnojili pri ječmenu, gnojite z rudninskim superfosfatom. Gnojenje s tem gnojilom se vrši ob spomladni setvi na ta način, da superfosfat potrosite po njivi in ga zaorjete, ali pa tudi, da ga po oranju pred setvijo poštopate in ga ob setvi z brano zavlačite.

DOPISI.

Iz Novega mesta. Vinarska društvo v Novem mestu je imelo v nedeljo, 22. pr. m. v prostorih drž. kmetijske šole na Grmu svoj občni zbor, združen s predavanjem o zatiranju trtnih boleznih in z vinsko pokušnjo. Vsled skrajno slabega vremena se je udeležilo zborovanja le malo (okoli 25) vinogradnikov, dasi šteje društvo 52 članov. Pokušnje vina, ki so jih nekateri vinogradniki s seboj prinesli, so bile večinoma

prav dobre, oglasilo se je tudi nekaj kupcev, pa žal, da se vinogradniki sami za svoje koristi vse premalo brigajo, kar so pokazali s tem, da so se s pokušnjami v premelem številu oglasili. Društvo je sklenilo voditi v naprej sezname na prodajo ponujanih vin svojih članov, da jih priporoča tujim in domačim gostilničarjem v nakup, dalje, da vpelje in vodi potrebno selekcijo domačih trt, v kateri namen se je izvolil posebni odsek. Sklenilo se je tudi več važnih resolucij, ki se tičejo izvoza in pa sklepanja novega vinskega zakona. Resolucije so se poslale na pristojno mesto. Po zborovanju se je nabirala članarina in naročnina na list „Vinarski Vestnik“, ki ga namerava izdajati Pokrajinska zveza vinogradnikov. Vabijo se vse zavedni vinogradniki, da vstopijo v naše vrste. (Članarina 11 Din, list 12 Din.) — B. Skalicky, t. č. predsednik.

Iz Most pri Komendi. Naša kmetijska podružnica Moste je priredila sporazumno z županstvom v nedeljo, 15. februarja in v ponedeljek, 9. marca dvoje kmetijskih predavanj, ki jih je rešil v splošno zadovoljnost okrajni ekonom g. Marinček iz Kamnika. V nedeljo, 15. februarja nas je predavatelj poučeval o pridelovanju in oskrbovanju lucerne in o nakupu njenega semena. Drugo predavanje v ponedeljek, 9. marca se je pa tikalo cepljenja in precepljevanja sadnega drevja. Cepljenje in precepljevanje se je popoldne tudi praktično izvajalo in poučevalo. Razveseljivo je, da so se tega pouka udeležili z velikim zanimanjem odrasli mladeniči in mlajši gospodarji, ki bodo dobljene nauke obračali gotovo v svojo korist in v korist domačega gospodarstva po bližnji okolici. Okr. ekonomu pa bodi izrečena na tem mestu topla zahvala! I. H.

KNJIŽEVNOST.

Češkoslovaško poljedelstvo in poljedelska industrija. V Novem Sadu je izšla češkoslovaška številka našega najboljšega strokovno-gospodarskega lista „Poljoprivredni Glasnik“, ki prinaša veleinteresantne članke priznanih češkoslovaških strokovnjakov o celokupnem poljedelstvu, poljedelski industriji in zadrugarstvu češkoslovaške republike. Revija je opremljena z mnogimi dobrimi slikami in tabelami, obsega 47 strani ter je pisana v lahko-umljivi srbohrvaščini. En izvod stane 12 Din in se naroča: Dr. Emil Popovič-Pecija, Novi Sad, Petra Zrinjskega ul. 2. Gospodarskim krogom ta list najtopleje priporočamo.

Nova knjiga: „**Naš panj**“. Opis in praktičen navod kako čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Žnideršič, čebelar v Ilirski Bistrici. V 12 poglavjih na 135 straneh opisuje pisatelj prav podrobno in zanimivo kako je A-Ž panj gradil, kako ga je izboljšal, kakšen je sedaj, kako čebelarji v njem od začetka do konca čebelarstva leta, kako vzgaja matice, kako jemlje med, kako ga čisti, shranjuje in prodaja. Posebno zanimiva so tudi poglavja o prevažanju čebel v pašo, o gradbi čebelnjakov, o preseljevanju čebel iz kranjčev na premično delo, itd. Vsa obdelana tvarina je zajeta iz mnogoletne obširne prakse in baš zaradi tega za vsakega naprednega čebelarja še posebno zanimiva. Knjiga je pisana v lahko umljivem poljudnem jeziku s pravilno pristno slovensko čebelarstvo terminologijo. V trde platnice vezana knjiga stane 40 Din, s poštnino vred 42 Din, za inozemstvo franko 44 Din. Naročila sprejema M. Humeč, Langusova ul. 21.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Tečaj za gospodarske vajence. Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 1. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola.

Prednost imajo kmečki sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1925. rPi sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci, in sicer, ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. — Lastnoročno na vso polo pisane, s 25 Din kolekovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o nravnosti, je poslati do 20. marca 1925. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

KMETIJSKE NOVICE.

Cepilni tečaj. V državni trtnici v Bršljinu se vrši od 29. marca do 1. aprila t. l. štiridnevni vinarski in sadjarski tečaj, in sicer prva dva dni v **Bršljinu**, druga dva dni pa na drž. posestvu na **Mali Loki**. Za prehrano in deloma tudi za prenočišče bo za revnejše udeležence poskrbljeno. Ker se sprejme v ta tečaj le gotovo število tečajnikov, sprejema prigrasila držav. upravitelj trtnic v Novem mestu (glavarstvo) **le do 28. marca t. l.**

Gozdne sadike. Državna gozdna drevesnica v Ljubljani ima oddati letošnje spomlad še: 330.000 komadov 2 letnih sadik črnega bora po 100 Din, 6000 komadov 3 letnih sadik črnega bora po 125 Din, 180.000 komadov 2 letnih sadik belega bora po 100 Din, 17.000 komadov 2 letnih akacij po 125 Din, 70.000 komadov 2 letnih sadik črne jelše po 125 Din za tisoč sadik, 4000 komadov 2 letnega kanadskega topola po 1,25 Din, 1000 komadov 3 letnega kanadskega topola po 1,50 Din, 380 komadov 4 letnih sadik domačega oreha z mehko lupino po 6 Din za komad. — Naročilo je nasloviti na šumarski referat ljubljanske oblasti v Ljubljani.

GOSPODARSKE STVARI.

Razstava in premovanje plemenskih bikov gorenjske cikaste živine se bo izvršila v Kamniku „pri Krištofu“ dne 14. aprila 1925. To premovanje priredi Živinorejska zveza za politični kamniški okraj s sodelovanjem njenih članic živinorejskih zadrug v okraju. Načelstvo Živinorejske zveze je v svoji seji dne 5. februarja 1925. sklenilo sledeče. a) S premovanjem je združen občni zbor Živinorejske zveze. b) Pred razdelitvijo premij se vrši na razstavnem prostoru predavanje o najvažnejših pogojih za pospeševanje umne živinoreje. c) Premije zamorejo biti deležni izključno le člani Živinorejskih zadrug kamniškega okraja za svoje razstavljene bike. d) Premovanju naj se predstavijo vsi biki od 6 mesecev starosti naprej. Živinorejci kamniškega okraja! Udeležite se občnega zbora in če še niste člani, pristopite ta dan kot član. Udeležite se Vam namenjenega **predavanja** ob tej priliki. Pošljite gotovo svoje plemenske bike na to razstavo in k premovanju. Živinorejci! Čutite kako se tajno razširja v našem kraju spolna bolezen pri goveji živini, kar povzroča jalovost krav in s tem vašo veliko škodo. Uspešno bomo ta razvoj preprečevali tedaj, če zopet nastavimo pri Živinorejski zvezi strokovno moč za vodstvo zadrug in v praktično pomoč živinorejcu ob pojavu obolenosti. Poleg drugih del v organizaciji nam bo vsekakor izvesti tudi zavarovanje goveje živine, temelječo predvsem na samopomoči.

Izvoz mleka. Po podatkih prometnega ministrstva je izvoz mleka iz Slovenije meseca julija in septembra p. l. močno narastel. Tako se je preko postaje Št. Ilj izvozilo v juliju

527.254 kg mleka, v septembru pa celo 780.366 mleka. Od teh množin je šel večji del s postaje Maribor, znatno manjši s postaje Ljubljana. S postaje Ljubljana je šlo v juliju na Št. Iij 54.466 kg mleka, v septembru pa 124.366 kg.

DRUŽBENE VESTI.

Naročila na travne mešanice sprejema Kmetijska družba že sedaj. Naročniki naj se pravočasno prijavijo za take mešanice in naj sporoče namen posetve (menjalni travnik, stalni travnik), kakovost zemlje, lego zemljišča in velikost zemljišča.

Družbene članske diplome je začela družba zopet izdajati. Diplome so umetniško izdelane in so pravi okras in ponos vsaki hiši. Velikost znaša v centimetrih 63 × 47. Diplome se odajajo za ceno 15 Din komad proti predplačilu. Člani, ki želijo imeti družbene diplome, naj jih naročajo po možnosti potom svojih podružnic. Sprejemajo se pa tudi posamezna naročila. Prva naročila se sprejemajo zaradi skupnega tiska do koncem marca t. l.

Vrtna gnojila. Kmetijska družba oddaja tudi letos vrtna gnojila za različne skupine vrtnih rastlin; za listnato zelenjad, za korenjske rastline in krompir in za stročnate rastline. Čim se začne obdelovati vrt, je že treba vrtnih gnojil, da pridejo pravočasno v zemljo.

URADNE VESTI.

Razpošiljanje „Kmetovalca“. Kmetijska družba dobiva od raznih strani pritožbe od svojih udov, da ne dobivajo družbenega glasila „Kmetovalca“, dasi so udnino že plačali pri svoji podružnici. Opozarjamo ude, da tozadevne krivde ni pripisovati družbenemu vodstvu, ampak edinože **malomarnosti podružnic**, ki ne sporočajo pravočasno družbi imena udov, ki so plačali udnino in ji ne določijo odpadajočega zneska. Podružnice bodo tudi krive, če udje ne bodo dobili vseh letošnjih števil „Kmetovalca“.

Postopek pri razpošiljanju „Kmetovalca“ je namreč sledeči: Že oktobra minulega leta se je vsem podružničnim na-

čelništvom doposlalo imenike udov in jih požvalo, naj pobe-rejo udnino in jo določijo družbi do 15. decembra. Ta poziv se je v „Kmetovalcu“ večkrat ponavljal. 1. številko „Kmetovalca“ tega leta so dobili še vsi udje minulega leta. Drugo številko in naslednje pa le oni, za katere je bila vplačana udnina pri družbi do izida vsake številke. Vsaka številka „Kmetovalca“ se pa tiska le v tolikih izvodih, kolikor udov oziroma naročnikov je do tedaj plačalo udnino **pri družbi** in pa nekoliko sto izvodov več za zamudnike. Vsled tega bo ostalo letos mnogo udov, ki so pravočasno plačali udnino pri podružnici, vsled malomarnosti podružničnih načelnikov brez prvih števil „Kmetovalca“.

Vabijo se udje, da to sporočijo tudi onim kmetovalcem, ki so že vplačali udnino pri podružnici, pa dosedaj ne dobivajo „Kmetovalca“ ter naj prosijo načelnikstva podružnic, da nemudoma vpošljejo družbi imenike in udnino.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.
SPORED:

- Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
- Slučajnosti.

Opozorila: Opozarjamo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Braslovče, v nedeljo, 29. marca 1925. ob treh popoldne v šoli;

Cerklje pri Kranju, v nedeljo, 29. marca 1925. po krščanskem nauku v občinski pisarni;

Čatež ob Savi, v nedeljo, 29. marca 1925. po prvi sv. maši v šoli;

Gorenja vas, v nedeljo, 29. marca 1925. ob treh popoldne pri načelniku v Gorenji vasi, št. 26;

Lesce, v nedeljo, 29. marca 1925. ob treh popoldne pri načelniku v Hlebcah, 14;

Sv. Lenart v Slov. Goricah, v nedeljo, 29. marca 1925. ob desetih popoldne v gostilni g. Arnuša.

Šmartno ob Paki, v nedeljo, 5. aprila 1925. ob osmih zjutraj v stari šoli;

Teharje, v nedeljo, 29. marca 1925. po prvi sv. maši v kapla-

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 449, v M. 5 glav):		
1 par dobrih konj	4.000 do 12.000	
Voli in krave (prigon v Lj. 125, v M. 191 glav):		
1 kg žive teže I.	11.25	10.50 do 11.25
1 .. .. II.	10.25	8.75 do 10.25
1 .. .. III.	9.25	8.25 do 9.75
1 .. .. krave, klobasarice	5.25 do 6.25	3.75 do 6.25
Teleta (prigon v Lj. 11, v M. 1 glav):		
1 kg žive teže	13	15.25 do 17.25
Prasiči (prigon v Lj. 168 glav, v M. 260 glav):		
1 komad 6—8 tednov stari	200.25 do 250.25	150.25 do 200.25
1 .. 3—4 mesece	—	300.25 do 375.25
1 .. 5—7	—	500.25 do 625.25
1 .. 8—10	—	750.25 do 875.25
1 .. enoletni	—	1250.25 do 2000.25
1 kg žive teže, debeli	—	12.25 do 13.25
1 .. mrtve teže, debeli	—	16.25 do 17.50
Kože:		
1 komad konjske kože	—	175.25 do 200.25
1 kg goveje kože	—	17.50 do 20.25
1 .. telečje kože	—	25.25 do 30.25
1 .. prasičje kože	—	10.25 do 14.25
1 .. gornjeja usnja	—	110.25 do 130.25
1 .. podplav	—	70.25 do 90.25

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, piščanec	— do —	17.50 do 32.25
1 .. kokoš	40.25 do 50.25	35.25 do 50.25
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3.25 do 3.50	3.25 do 3.50
1 .. smetane	—	12.25 do 16.25
1 kg čajnega masla	60.25 do 65.25	—
1 .. surovega masla	45.25	40.25 do 44.25
1 .. bohinskega sira	60.25	—
1 .. sirčka	10.25	5.25 do 10.25
1 jajce	1.25 do 1.25	0.75 do 1.25
Zito in drugo:		
1 q pšenice	485.25	400.25 do 450.25
1 .. rži	440.25	425.25
1 .. ječmena	410.25	400.25
1 .. ovsu	380.25	350.25
1 .. prosa	315.25	475.25
1 .. koruze (nove, sušene)	300.25	350.25 do 400.25
1 .. aide *	315.25	300.25
1 .. fižola, ribničar	350.25	300.25 do 500.25
1 .. fižola, prepeličar	475.25	—
1 .. krompirja	175.25 do 200.25	150.25 do 200.25
Krma:		
1 q sladkega sena	100.25	65.25 do 85.25
1 .. kislega sena	75.25	—
1 .. slame	75.25	50.25 do 65.25
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	160.25 do 220.25	175.25 do 200.25
1 .. mehkih drv	120.25 do 150.25	150.25 do 175.25